

สภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

The State of Social and Public Service Administration of the Schools under Ubon
Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2

สุพรรณณี บุญจูง^{*1} และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น^{**2}

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

E-mail: Noo22011@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ กิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งการบริหารกิจกรรมหลายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย ส่วนด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ และด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์มีอยู่หลายประการ ได้แก่ 1) นักเรียนยังไม่มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกมากนักสถานศึกษาทุกแห่งต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุลของลูกศิษย์ต้องเป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด 2) สถานศึกษาขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ จึงทำให้นักเรียนขาดความเข้าใจในการทำกิจกรรมนั้น เช่น กิจกรรมส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน สถานศึกษาควรจัดให้มีบุคลากรหรือวิทยากรที่มีความรู้ทางด้านดนตรีพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้นในการทำกิจกรรมนั้นๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ 3) ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทยนั้นสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทยในการแก้ไขปัญหา สถานศึกษาควรมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทยในชุมชนให้มีความหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากชุมชนของตนเอง 4) ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้นสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมในกิจกรรมจิตอาสาพัฒนา

สิ่งแวดล้อม สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม และ 5) ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตยของสถานศึกษานั้นยังขาดการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียนและชุมชน โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างหลากหลาย

คำสำคัญ: การบริหาร งานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

Abstract

The research aimed to 1) study the state of the administration of the social and public services, 2) compare the state of the administration, and 3) investigate the problems of and guidelines for the development of the social and public services in the schools under Ubon Ratchathani Educational Service Area 2. The samples used in the research were the school administrators and teachers, obtained by a stratified random sampling method. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire of 50 items with a confidence value of .95. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's paired method.

The research findings were as follows:

1. The overall state of social and public service administration of the schools under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2 was differently viewed at a high level. Considering the individual aspects, the voluntary creation of environmental preservation awareness yielded the highest mean score followed by the voluntary democracy promotion while the voluntary leadership promotion gained the lowest mean score.

2. The school administrators and teachers were found to be different in their views on the overall social and public service administration at level .01 of significance as well as particular individual aspects namely the service-minded and Thai cultural and moral promotion, voluntary creation of environmental preservation awareness, and voluntary democracy promotion. No significant different views were found on voluntary leadership promotion and voluntary music, sports, and art creation. However, those who worked in large-, medium-, and small-sized schools differently viewed the social and public service administration at level .05 of significance of the overall and certain individual aspects.

3. For the problems and solutions, several aspects were found. 1) The students were afraid to express their views, all the schools had to focus on the students' balance in the sense of being good, intelligent and having desirable characteristics. 2) The school did not have the activities to encourage the students to be more public-minded and creative in music, sports and arts. 3) The school lacked learning sources, so the student should be promoted to be public-minded, to have virtues and appreciate Thai culture; the schools were required to develop a variety of learning sources. Importantly, the students should be able to learn by themselves. 4) The school lacked the promotion of public-minded of the student. Indeed, the students should be made aware of the importance of the environment. 5) The school lacked the promotion of democratize activitic. the schools had to promote the activities consistent with the contexts and the community. The students should be taught democracy through the activities, the public forum, the students' activities and other the democratic activities for the community.

Keywords: The Administration, Social Activities and Public

บทนำ

ความเจริญรุ่งเรืองด้านวัตถุในปัจจุบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมโดยทั่วไป มีค่านิยมที่ให้ความสำคัญ ในการแสวงหาเงินทอง แสวงหาอำนาจ บารมี มากกว่าที่จะให้ความสำคัญด้านจิตใจ สังคมในปัจจุบันจึงกลับเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ปัญหาต่างๆ ที่มีมากมาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง 9 ฉบับที่ผ่านมา คนไทยมีชีวิตที่เป็นอยู่ที่สะดวกสบายมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติ น้อยลงอย่างมาก การพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ในขณะที่มีข้อจำกัดทางด้านการพัฒนาศักยภาพของคน การเสริมสร้างฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางด้านสังคมสะท้อนให้เห็นปัญหาสังคมไทยที่ชัดเจนขึ้น ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ระบบความดีงามในอดีต เริ่มเสื่อมถอยลงโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งเรื่องจิตสาธารณะ ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 2549) การปลูกฝังความสำนึกให้กับบุคคล เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมจึงควรที่จะเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันจึงมีการกล่าวถึงคำว่า จิตสาธารณะจึงมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยรวมการปลูกฝังจิตสำนึก กับบุคคลต่างๆ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมหรือสาธารณะ จะเป็นการสร้าง คุณธรรม จริยธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากภายในของคน จิตสาธารณะ เป็นความสำคัญ ในการปลูกฝังจิตสำนึกให้ ผู้คนรู้จัก การเสียสละ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์ เพื่อสังคมและส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551 มาตรา 7 ได้แสดงถึงความพยายาม ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน โดยระบุไว้อย่างชัดเจนว่าในกระบวนกรเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความรู้รัก สามัคคี ปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย มีระเบียบวินัย รู้จัก รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของชาติ รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล

ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545) และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนด มาตรฐานตัวบ่งชี้จิตสาธารณะอยู่ในมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548) โดยให้ความสำคัญกับการมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวม และของประเทศชาติ

สภาพการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เยาวชนกำลัง อยู่ในสภาพสังคมแห่งความเสี่ยงโดยเฉพาะการใช้ชีวิตใน แง่มุมต่างๆ ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้หากไม่ได้รับการควบคุมหรือ แก้ไข ย่อมส่งผลเสียแก่นาคตของเยาวชนในฐานะที่เป็น ทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยผลอันเป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้ประการหนึ่ง คือเรื่อง คุณภาพการเรียนรู้ และความเอาใจใส่ในการเรียนรู้ ของเยาวชนลดลงอย่างเห็นได้ชัด เพราะความอ่อนแอทาง ความคิด ซึ่งอาจจะทำให้เยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันแล้ว ยังเป็น จุดอ่อนที่ทำให้เข้าใจสังคมผิด ไม่เห็นความสำคัญต่อการอยู่ ร่วมกันในสังคม หรือเรียกว่า ขาดจิตสาธารณะ ต่อต่อสังคม ที่พวกเขาอาศัยอยู่จากรายงานการประเมินการจัดการเรียน รู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าโรงเรียน เน้นการพัฒนาเรื่องจิตคุณธรรมและจิตสังคม มากกว่าเรื่อง จิตสาธารณะ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550)

การปลูกฝังจิตสาธารณะควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเป็นช่วงที่เด็กไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม วัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง เด็กเป็นไม้อ่อนที่ตัดง่าย การปฏิบัติ ต่อเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งร่างกาย จิตใจ และโดยเฉพาะความเหมาะสมด้านพัฒนาการทางจิตใจของ เด็กจะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและ วัยผู้ใหญ่ได้มาก เพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็น ความแตกต่าง สามารถเปรียบเทียบ คิดแยกแยะวัตถุออก เป็นหมวดหมู่ขั้นต้น รู้สึกรู้สิดโดยใช้การสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการ สนใจตนเอง (ดวงเดือน พันธมนาวิน 2538) จิตอาสา เป็นคุณธรรม จริยธรรม ประการหนึ่งที่ต้องการมี หรือให้ เกิดขึ้นในสังคมไทย เนื่องจากความเป็นนามธรรมของ

คุณธรรมของจิตอาสา มีน้อย เข้าใจและปฏิบัติได้ไม่ยาก เพียงแค่ออกแรง หรือบริจาคทรัพย์ก็ได้ถือเป็นจิตอาสาแล้ว (ศูนย์คุณธรรมสถาบันรักลูก 2550)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งจะเริ่มใช้ในทุกโรงเรียนในปีการศึกษา 2553 นี้ ตามหลักสูตร นอกจากการเรียนรู้อัน 8 กลุ่มสาระแล้ว ในส่วนกิจกรรมของนักเรียนก็ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งหลักสูตร ได้จำแนกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. กิจกรรมแนะแนว 2. กิจกรรมนักเรียน และ 3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่งต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุลของลูกศิษย์ ต้องเป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด การให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้างจิตสาธารณะ และคุณลักษณะแฝงอื่นๆ อีกมากมาย ผ่านกิจกรรมนี้ ในการสร้างจิตสาธารณะคงมีหลายทาง สถานศึกษาจะต้องคิดกิจกรรม ที่มีความเป็นไปได้ง่าย และสะดวกในการปฏิบัติ แต่ให้ได้ผลดี

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักเรียน เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อันเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ที่ประเทศและโลกต้องการ โดยการวิจัยในครั้งนี้มีแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 215 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,660 คน รวมทั้งสิ้น 1,875 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในราชการครูในสถานศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 449 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 138 คน ครูผู้สอน จำนวน 311 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ตำแหน่ง ประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนา การบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โดยกำหนดเป็น 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่

1. กิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ: งานคณะกรรมการนักเรียน
2. กิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรีย์สภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ ได้หลอมรวมอยู่ในกิจกรรมกีฬานักเรียนประจำปี ด้านดนตรีได้แก่การเข้าร่วมขบวนพาเหรด ด้านกีฬาได้แก่การเป็นนักกรีฑา/นักกีฬาตัวจริงที่ส่งลงแข่งขัน ด้านศิลปะได้แก่การร่วมกิจกรรมเชียร์ และมีความต่อเนื่องมาจากกิจกรรมกีฬาภายในของโรงเรียนเป็นต้น
3. กิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย: การอาสาเข้าร่วมกิจกรรมตามเทศกาลประจำปี/ประเพณี

4. กิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: การมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. กิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย: การเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้คะแนนเป็น 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 และคำถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาในการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด แล้วคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science/For Window) ตามกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยแล้วแปรผลข้อมูลตามเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2535)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนมีดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536)

1.1 ค่าร้อยละ 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบ

2.1 การทดสอบค่า t โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2535)

2.2 การทดสอบค่า F โดยใช้สูตร ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item-object Congruence)

3.2 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่าสภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน โดยพิจารณาเป็นภาพรวมและรายด้านดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ และด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้าง

ความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวม ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3.1 ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำของสถานศึกษานั้น นักเรียนยังไม่มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกมากนัก สถานศึกษาควรจัดให้นักเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความกล้าคิด กล้าแสดงออกและมีจิตสาธารณะประโยชน์ที่ช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่งที่ต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุลของลูกศิษย์ต้อง เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด

3.2 ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ นั้นสถานศึกษาอาจจะขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ จึงทำให้นักเรียนขาดความเข้าใจในการทำกิจกรรมนั้น เช่น กิจกรรมส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน สถานศึกษาควรจัดให้มีบุคลากรหรือวิทยากรที่มีความรู้ทางด้านดนตรีพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้นในการทำกิจกรรมนั้นๆได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.3 ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรม และวัฒนธรรมไทย ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทยนั้นสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทย ในชุมชนสถานศึกษาควรมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทยในชุมชนให้มีความหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากชุมชนของตนเอง

3.4 ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้นสถานศึกษาขาดการส่งเสริมในกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม เช่น ทิ้งขยะให้ถูกที่เพื่อความสะอาด ไม่เผาขยะเพื่อลดภาวะโลกร้อน และช่วยกันปลูกต้นไม้เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

3.5 ด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตยของสถานศึกษานั้นยังขาดการส่งเสริมจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน และชุมชน โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตย กิจกรรมสภานักเรียน และกิจกรรมประชาธิปไตยลงสู่ชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้าง จิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลัญจร ชินบุตร (2553) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการดำเนินงานการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา ตำบล

น้ำอ้อม อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสั่งสอนชี้แนะด้วยวาจา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ การนิเทศ ติดตามแบบมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมประกวดบุคคล ต้นแบบในดวงใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็น ความสำคัญของการเป็นผู้มีจิตสาธารณะการเสียสละ ประโยชน์ส่วนตน การมีส่วนร่วมรักษาสาธารณะสมบัติ และประโยชน์ของส่วนรวม ด้วยการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็น ประโยชน์แก่สังคมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาไชยฤทธิ์ ชยานนโท (งามแสง) (2557) ที่ได้ศึกษาการศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาของพระสงฆ์ตาม โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี ว่าควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบ ซึมซับเอา หลักคำสอนแบบฆราวาส มีหลักเกณฑ์ในการประพฤติดี ปฏิบัติชอบ รวมทั้งปฏิบัติตนที่สังคมต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรม จิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของมณีรัตน์ นุชชาติ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยสภาพ แวดล้อมในโรงเรียนด้านอาคารสถานที่ ด้านพฤติกรรมครู และด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมากและ สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวรรณ งามแสง (2554) ที่ได้ ศึกษาการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี นอกจากการถ่ายทอดวิชา ความรู้แล้ว การปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาวัธซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องควบคู่กันไป

ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ มีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสถานศึกษาได้มีการ จัดกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำแต่เนื่องจาก ตัวนักเรียนส่วนมากจะยังไม่มีความคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก เนื่องจากอาจยังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง จึงขาดความมั่นใจที่จะแสดงหรือสื่อสารออกมาซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ใจจะนะ (2555) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ กับ

จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เหมาะสมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทาง ดนตรี กีฬา และศิลปะมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปาน กลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ชาติขำนิ (2555) ที่ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์ต่อจิต สาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน มัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ ทางจิต การสนับสนุนจากเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้ เหตุผล และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ดังนั้นผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องควรมีการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยเหล่านี้เพื่อ พัฒนาจิตสาธารณะและเป็นการเพิ่มประสิทธิผลในการมีจิต สาธารณะในสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ มนตรีวงศ์ (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะใน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการให้การปรึกษากลุ่ม แบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม พบว่านักเรียน กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม ได้เกิดการพัฒนาความคิด ความเชื่อ ที่ไม่สมเหตุสมผล ให้เกิดความคิด ความเชื่อ ในเรื่องของ จิตสาธารณะได้สมเหตุสมผลมากขึ้น มีความเข้าใจตนเอง และสามารถยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น จนสามารถพัฒนา จิตสาธารณะได้ดีขึ้น

ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและ วัฒนธรรมไทย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การจัด กิจกรรมวันสำคัญ การบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทำกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสถิต มหาลาโภ (2553) ได้ศึกษาการสอนวิชาพระพุทธ ศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ:กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัด ขอนแก่น พบว่าผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาผลการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน ผลการเรียนรู้สู่การปฏิบัติและ ผลของกิจกรรมการทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ทำให้นักเรียนได้พัฒนาตามหลัก พุทธธรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด

ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักตะ จันท์เจริญสุข (2554) ได้ศึกษาการใช้ภาพยนตร์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อในการเรียนรู้มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากสื่อภาพยนตร์มีการเคลื่อนไหว มีภาพมีเสียงที่จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิเชษฐ จันทนา (2553) ที่ศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโป่งขุนเพชรพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะหลังเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยพิจารณาเป็นภาพรวมและรายด้านดังนี้ 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้าง จิตสาธารณะซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ชลัญจธร ชินบุตร (2553) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียน พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการดำเนินงานการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของจันท์พิมพ์ สุขเสริม (2553) พบว่าผลของการใช้โปรแกรม

กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดเกมคอมพิวเตอร์ หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดเกมคอมพิวเตอร์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีสภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรีย์ภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทย ด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทิน แสงสุข (2555) ได้ศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน ศรีสำโรงชินูปถัมภ์ พบว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนศรีสำโรงชินูปถัมภ์ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดี 2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ และด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างความตระหนักรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรีย์ภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรมไทยและด้านกิจกรรมจิตอาสาส่งเสริมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิท พงษ์ภักดี (2553) ได้ศึกษาการใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนที่ได้รับฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนได้รับฝึกการคิดแบบโยนิโส

มนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ และสูงกว่ากลุ่มควบคุม และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภะรัฐ ยอดระบำ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเกิดจิตสาธารณะของนักศึกษาชั้นที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก สนับสนุนใช้เหตุผล การเห็นแบบอย่างจากบิดามารดา สุขภาพจิตที่ดี และทัศนคติที่ดี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทปประโยชน์เพื่อส่วนรวม (จิตสาธารณะ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3.1 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ เช่น กิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาการ

3.2 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเขียนเรื่องจากภาพ เรียงความ แต่งนิทาน เพื่อให้ นักเรียนมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้น

3.3 สถานศึกษาควรมีวิทยากรภายนอก มาสอนดนตรีพื้นบ้านและจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ เช่น กิจกรรมส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3.4 สถานศึกษาควรมีการจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทย ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทยในชุมชนของตนเอง

3.5 สถานศึกษาควรมีการดำเนินการในการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ปลูกดอกไม้ ปลูกต้นไม้ และทิ้งขยะลงถัง เพื่อความสะอาดของโรงเรียน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนด้วย โดยการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และช่วยบำเพ็ญประโยชน์ให้กับชุมชนโดยการช่วยกันเก็บขยะในชุมชน 3.6 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยจัดให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยทุกครั้ง 3.7 สถานศึกษาควรมีการจัด

กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น กิจกรรมรณรงค์การเลือกตั้งในชุมชน โดยจัดให้มีการอบรมนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งและให้นักเรียนประชาสัมพันธ์ให้บุคคลในครอบครัวไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 3.8 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น กิจกรรมประชาธิปไตยลงสู่ชุมชน โดยจัดให้มีการอบรมนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและให้นักเรียนประชาสัมพันธ์เรื่องประชาธิปไตยแก่ชุมชนของตน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามหลักสูตร ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่งต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุลของลูกศิษย์ต้อง เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด การให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้าง จิตสาธารณะ

2. จากผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามหลักสูตร ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่งต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุลของลูกศิษย์ต้องเป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด การให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้าง จิตสาธารณะ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านกิจกรรมจิตอาสาเสริมสร้างภาวะผู้นำ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ เช่น กิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาการเขียนเรื่องจากภาพ เรียงความ แต่งนิทาน เพื่อให้นักเรียน

มีความกล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้น และด้านกิจกรรมจิตอาสาสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ สถานศึกษาควรมีวิทยากรภายนอกมาสอนดนตรีที่บ้าน และจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางดนตรี กีฬา และศิลปะ เช่น กิจกรรมส่งเสริมดนตรีที่บ้าน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกเป็น เพศ และวุฒิทางการศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งแนวทางการวิจัยตลอดมา ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิณฉวีตร ปะโคทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุศักดิ์ เกตุศิริ อาจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์ นายคารม ช่วยสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาพิน นายบรรพต แก่นลา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำและพิจารณาแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและตอบแบบสอบถามในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

การศึกษาแห่งชาติ, สำนักคณะกรรมการ. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2545.

โกวิทย์ พงษ์ภักดี. การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ. ชีวิตพอเพียง รวมเรื่องราวนวัตกรรมสร้างสุขภาพที่ดำเนินชีวิตด้วย หลักเศรษฐกิจพอเพียง. นทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549.

จันทร์พิมพ์ สุขเสริม. ผลของการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงติดเกมคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

ชลัญธร ชินบุตร. การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนกัณฑ์ลักษณ์วิทยา อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2543.

ปนัดดา ใจจะนะ. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ กับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

พรทิพย์ มนต์วิวงศ์. การพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการให้การปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

พระมหาไชยฤทธิ์ ชยานนโท (งามแสง). การศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาของพระสงฆ์ตามโครงการพระสอน

- ศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์. 9, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 51-58.
- พระสถิต มหาลาโภ. การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถิปุทธ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2553.
- ภัทนะ จันท์เจริญสุข. การใช้ภาพยนตร์แบบปฏิสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- ภัทรวรรณ งามอาจ. การขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ จิตสาธารณะของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.
- มณีรัตน์ นุชชาติ. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาข้าราชการ พ.ศ. 2548-2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการ ศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- ศูนย์คุณธรรมสถาบันรักลูก. เราจะกอดคอกันสรรค์สร้าง ความดี. กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรมและโครงการ ครอบครัวเข้มแข็งสถาบันรักลูก, 2550.
- สภาการศึกษา. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ข้าราชการ พ.ศ.2548-2551. กรุงเทพฯ: สภาการศึกษา, 2548.
- . ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2550.
- สุทิน แสงสุข. พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- สุภะรัฐ ยอดระบำ. ปัจจัยด้านครอบครัว และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดจิตสาธารณะของ นักศึกษาชั้นที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2554.
- สุวิมล ขาดิขานี. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์ ต่อจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2555.
- อภิเชษฐ จันทนา. ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อ พัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนบ้านโป่งขุนเพชรพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- Krejcie, R.V. and Morgan D.W. Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Measurement*. 30 (1970): 607-610.
- Cronbach, L. J. *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row, 1970.

